

Enheten för naturvård

Lerkärret SE0110248

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-16680-2016

Namn	Lerkärret	Areal	6,2 ha
Natura 2000-kod	SE0110248		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2016-12-20		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
9010	*Taiga	3,4	55
91D0	*Skogsbevuxen myr	2,0	32

* Prioriterad livsmiljö – bevarandet bedöms ha hög prioritet inom EU.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Natura 2000-arter är arter som finns upptagna i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella Natura 2000-arter.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Inga Natura 2000-arter finns rapporterade från området.		

Bevarandesyfte för Lerkärret

Bevarandesyftet och beskrivningen av livsmiljöer nedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16680-2016

Området utpekades ursprungligen som livsmiljön lövsumpskog (9080), vilken dock vid närmare studier visat sig ha så stort inslag av äldre gran att skogen istället bör föras till livsmiljön taiga (9010). Det är gransumpskogen med rikt inslag av olika lövträd som är det prioriterade värdet i området. Den viktigaste bevarandeåtgärden är att området får någon form av formellt skydd. Livsmiljöerna i området bedöms bäst utvecklas utan skötsel, varför inga skötselåtgärder prioriterats. Däremot är upprättande av någon form av formellt skydd en prioriterad åtgärd.

Inom några få kilometer från Lerkärret finns tre beslutade naturreservat och ett pågående reservatsärende. I alla dessa områden finns lövsumpskogar och/eller barrsumpskogar, men den lite speciella blandsumpskogen med gamla träd av framför allt gran och al, men även tall, ask och asp tycks vara speciell för Lerkärret.

Bevarandemål för Lerkärret

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade livsmiljöerna uttrycks i detta område i följande mål.

***Taiga (9010)**

- Arealen taiga ska bibehållas.
- Skogen ska ha en varierad åldersstruktur med en tämligen allmän-riklig förekomst av gamla träd samt död ved i olika former och nedbrytningsstadier.
- Det ska finnas ett måttligt eller påtagligt inslag av lövträd (speciellt gamla och/eller grova träd), i detta område främst asp/ främst al, asp, ask, hassel och björk.
- Området ska påverkas av störningar, exempelvis i form av stormfällningar, och insektsangrepp.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

***Skogsbevuxen myr (91D0)**

- Arealen skogsbevuxen myr ska bibehållas.
- Skogen ska ha en varierad åldersstruktur med en tämligen allmän-riklig förekomst av gamla träd.
- Området ska påverkas av störningar, exempelvis i form av stormfällningar, och insektsangrepp.
- De naturliga strukturerna med t ex torrakor och lågor ska bevaras.
- Grundvattenytan ska variera och vara hög under större delen av året.
- Området ska vara opåverkat av dikning eller dämning.
- För livsmiljön typiska arter ska ha goda förutsättningar att finnas i livskraftiga bestånd.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-16680-2016**Beskrivning av området**

Natura 2000-området Lerkärret ligger sydväst om sjön Erken. Området består av en skvattramtallmosse som omges av en mycket artrik gransumpskog med flera fuktkrävande mossarter och flera arter knutna till död ved. I Lerkärret har en rik snäckfauna hittats med flera mer krävande skogsarter, t ex taggsnäcka och mångtandspolsnäcka. I området häckar mindre flugsnappare. Genom området går ett dike som i norra delen grenar upp sig i två. Området omges helt av hyggen.

Beskrivning av livsmiljöer***Taiga (9010)**

Taigan består av en olikåldrig gransumpskog med inslag av äldre tallar, al, asp, ask, hassel och björk. I området finns rikligt med död ved, främst av gran, och ett gynnsamt mikroklimat för fuktkrävande arter. Här växer t ex havstulpanlav, aspfjädermossa, stubbspretmossa, vedtrappmossa, långfliksmossa, vedticka och gammelgranslav. Bitvis är markfloran rikare med t ex ormbär, majbräken, harsyra, videört och kranshakmossa. Skogen har utvecklats naturligt, d v s behållit en stor del av den naturliga skogens artsammansättning, åldersvariation och ekologiska funktion.

Skogen har varit utsatt för mindre plockhuggningar men har aldrig omfattats av större kalavverkningar. Områdets höga naturvärden förklaras av att den största delen av skogen inte är påverkad av rationellt skogsbruk.

***Skogsbevuxen myr (91D0)**

I områdets sydöstra del finns en tallmosse på några hektar. Mossen är en tall- och skvattrammosse med karaktäristiska arter så som olika arter av vitmossa, tuvull och tranbär. Mossen omges av hyggen i öster och av en sumpgranskog i väster. Mossen är påverkad av ett dike som går rakt igenom den. Mossen är bevuxen med senvuxna tallar och medelålders tallar. Här finns en del döda stående tallar, som är viktiga livsutrymmen för bl a insekter och lavar. Här finns även inslag av ung gran.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20

Beteckning
511-16680-2016

***Taiga (9010)**

- Dränering av gransumpskogen genom dikning eller underhållning av diken.
- Olika former av produktionsinriktat skogsbruk i eller i anslutning till objektet hotar livsmiljön och leder till brist på gamla träd, död ved m m.
- Transporter genom området kan förstöra markskiktet och förändra hydrologin.
- Fragmentering av landskapet minskar förbindelse mellan områden vilket ger brist på genflöde mellan populationer. Kanteffekterna ökar i mindre objekt.
- Förändring i luftfuktighet genom förändrad hydrologi i de omgivande våtmarkerna.

***Skogsbevuxen myr (91D0)**

- Dränering av tallmossen genom dikning eller underhållning av diken.
- Transporter genom området kan förstöra markskiktet och förändra hydrologin.
- Avverkning och andra skogsbruksåtgärder i eller i anslutning till objektet hotar livsmiljön.

Bevarandeåtgärder med tidsplan**Gällande regler**

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Behov av ytterligare reglering

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus behöver formellt skydd i någon form utredas vidare.

BEVARANDEPLANDatum
2016-12-20Beteckning
511-16680-2016

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Lerkärret.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
*Taiga (9010)	Fri utveckling.	
	Spara död ved som uppkommer vid t ex stormfällningar.	Kontinuerligt
*Skogsbevuxen myr (91D0)	Fri utveckling. Se till att mossen inte dräneras ytterligare t ex vid åtgärder i intilliggande områden.	Kontinuerligt
	För att öka andelen död ved skulle en del medelålders tallar kunna ringbarkas och sparas som torrakor. Detta skulle även kunna öppna luckor så att enstaka unga tallar, som det råder brist på idag, kan etablera sig.	

Bevarandetillstånd i dag

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående livsmiljöer.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
*Taiga (9010)	Gynnsamt.
*Skogsbevuxen myr (91D0)	Gynnsamt.

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken, lista med rödlistade arter, uttag 2002-05-10. Länsstyrelsen i Stockholms län. Naturkatalog för Stockholms län. Remissupplaga. 1996. Länsstyrelsen i Stockholms län. Våtmarksinventering i Stockholms län. Rapport nr 1997:1. 1997.

Skogsvårdsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. 1997. Von Proschwitz, T. Landlevande mollusker i kalkrika biotoper i Norrtälje kommun, Stockholms län. Naturhistoriska Museet, Göteborg. 2001.

BEVARANDEPLAN

Datum
2016-12-20Beteckning
511-16680-2016

Karta

